

TELEGRAPFUL ROMAN.

Nr. 66. ANUL XIII.

Telegrafulu ese de doua ori pe septe-
man.. joia si Dunineca. — Prenumer-
ratuine se face in Sabiu la espeditur'a
oie pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiul prenumeratu-
noi pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tro provinciele din Monarhia pe unu ann
8 fl. era pe o jumata de anu 4 fl. v. a.
Pentru prime si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratul se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. singur cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Aug. (3 Sept.) 1865.

„Herm. Ztg.“ etc. are unu telegramu dto Vienn'a 31 Augustu c. n. de cuprinsulu urmatoriu, care constataza adeverul telegrafului din nr. nostru precedinte. Eata telegramul.

„Wanderer“ aduce urmatorele: Prin resolutiunea imprestesca dto 28 Augustu diet'a transsilvana se va desfiinti si se va conchiamá alta dieta pe bas'amodului de alegere din 3 Iunii 1848. —

Dupa altu telegramu alu acelei foi, „Debatte“ are scire, ca die'ta se va conchimá la Clusiu, si ca cau'sa uniunei se va numerá intre celed'antaiu afaceri ale dietei ungare.

Adunarea generala a Associationei.

Siedinti'a I, tinuta in 16/28 Augustu a. c.

Abrudu in 16/28 Augustu 1865.

Dupa-ce amesuratul programei publicate din partea Comitetului Assoc., in 15/27 Augustu in ambe bisericele r mane din Abrudu, s'a serbatu invocarea Spiritului santu, in 16/28 Augustu a. c. sub presiedinti'a Reverend. D. V. Presiedinte alu Assoc. Tim. Cipariu s'a deschisu antai'a siedintia a adunarei gen. in presenti'a unui publicu frumosu si numerosu, cu unu cuventu plinu de zelu, in carele D. V. presiedinte accentua necessitatea de a conlucra cu poteri unite spre inaintarea scopului celui atat de maretii si sublimi alu acestui asiedimentu literariu si de cultura, salutandu toldeodata pre membrii si publiculu adunatu, dintre cari unii si din departare nu-si pregetara ostene'l a spre a luá parte la acesta adunare, carea e a V. adunare gen. dela urdarea Associationei.

Domnulu Dr. Hodosiu respuse in cuvinte calduróse la cuventulu Dlui V. Presiedinte salutandu in numele braviloru abrudeni pre ospetii, membrii Assoc., aretandu toldeodata scopulu celu salutaru si binefacatoriu alu Associationiloru.

Dupa aceea D. Harsianu face propunerea, ca aru fi bine sa se citescă statutele Assoc., fiindca suntu multi Domni, cari voru a se face membri noi; si aru dorí sa fia cunoscuti cu statutele Assoc. Aceasta propunere insa la refrangerea D. Dr. Brendu si altoru Domni, nu s'a priimitu din partea adunarei, aducendu de motivu fapt'a, ca fia-care membru ordinariu, candu capeta diplom'a de membru, priimesce deodata si cate unu exemplariu din statute.

Apoi se constituie adunarea, alegendu-si doi notari ad hoc in personele Dloru Mateiu Nicol'a, si Iustinu Popfiu.

Se citesc o hartia a Esc. Sele D. presiedinte alu Associationei, in care cu parere de reu descopere, ca D. V. presiedintele alu Assoc. l'an incunoscintiatu, cumca din caus'a unui morbu nu poate luá parte la siedinti'a acestei adunare. Sa ia spre scientia; bucuria insa a adunarei generale e cu atat mai mare si mai surprindatora, cu catu ca D. V. presiedinte, de-si slabitu de morbu, totusi veni la siedintia si duse presidiulu intr'ens'a.

Secretarul II. V. Russu, citesc raportulu Comitetului Assoc. despre activitatea acelui, pe restempulu de unu anu de dile. Acestu raportu, ce infatisizeaza imaginea cea mai via a lucrarilor Comitetului in decursulu anului Assoc. 186 1/2, se priimi cu placere, si la propunerea Dlui Dr. Brendu si altoru, adunarea gen. si-esprimă multiumit'a sea Esc. Sele Dlui presiedinte, Dlui V. presiedinte, Comitetului si Secretariilor Associationei.

In legatura cu acestu raportu, se citi si numele noiloru membri ordinari ai Assoc., cari se priimira toti intre aclamazioni de: „Sa traiasca!“

Totu Secretarulu II. in absentia Dlui Archivarui si bibliotecariu alu Assoc. citi raportulu despre starea bibliotecei Assoc., cum si actulu de dimisiune a Dlui Archivaru, carele neafandu-se cu locuinta in Sabiu, si fiindu si altfelu ocupatu cu alte afaceri, asta cu cale a-si da dimisiunea, espi-

mendu-si multiumit'a sea adunarei generale pentru onorea si increderea dovedita.

D. Cassieru Const. Stezaru raporteaza despre starea si bilantiulu cassei Assoc., impreuna si citesc numele acelor Domni si Comune, care au facutu oferte in bani, in favoarea fondului Associationei. Adunarea se afla indemnata a esprimá multiamita Dlui Cassieru pentru zelulu si activitatea sea.

Apoi suspendandu-se adunarea pe cateva minute, s'a purcesu la alegerea Comisunii pentru cercetarea socotelor Assoc., pentru defigerea bugetului pre anulu viitoriu alu Assoc. 186 1/2, cum si pentru conscrierea membrilor, cari voru cu asta ocasiune a-si platiti taxele de membri ordinar ai Associationei.

Urmă apoi citirea urmatoreloru disertatiuni: D. V. presiedinte Tim. Cipariu tinu o disertatiune erudita despre tabule cerate, aflate la Rosia—Abrudului, carea fu petrecuta de aplause, si se priimi cu aclamazioni entuziasnice de: „Sa traiasca!“

D. Secretarul primariu Gheorgiu Baritiu diserta despre „sciintiele technice“. Acelsa disertatiune forte momentosa fu iarasi insotita de aplausele adunarei si priimita cu acclamatuni de: „Sa traiasca!“

D. Protopopu Ioanne Antonelli discura despre „poporul român in constitutiune“, că continuare la disertatiunea sea din 1863 tinuta in adunarea gen. dela Blasius, care se priimi cu: „Sa traiasca!“

In urma, D. Dr. Ios. Hodosiu diserta despre „istoria dreptului roman“. Aceasta disertatiune importanta, inca se asculta cu mare placere din partea adunarei, si se priimi cu aplause de: „Sa traiasca!“

Cu acestea se incheia antai'a siedintia a adunarei generale; a doua siedintia se va tiné mane la 9 ore inainte de amedi.

Totu astazi la 3 ore dupa amedi, bunii români din Abrudu, dedera unu banchetu elegant in onorea membrilor Assoc. Cu asta ocasiune se radicara toaste cordiale, antaiu pentru Maiestatea Seac. Apostolica preambulu si preagratiosulu nostru Imperatoru Francisu Iosifu I., carele se indură preagratiosu aprobă aceasta Associatione de cultura româna, cum si pentru intrég'a augusta casa domnitória, apoi pentru Esc. Sea D. Presiedinte alu Assoc. Andreiu Baronu de Siagun'a, pentru D. V. presiedinte alu Assoc. Tim. Cipariu, pentru bravii si ospitalii români abrudeni, cari priimira cu atat'a caldura si bunavointia pre membrii Associationei, si in urma pentru membrii acestei Associationi.

Nu potu in fine, sa nu ve comunici cea mai caldurósa multiumita, de carea suntu petrensi toti ospetii pentru cordiala priimire si ospitalitate, de carea avura onore a se bucurá in acestu orasieplu plin de atatea reminiscentie pentru stramosi esca si antic a gloria romana.

Multumita deosebita se cuvine si DD. Vasiliu Popu de Harsianu si C. Cumanu, cari ca insarcinati cu conducerea pregatirilor necesarie pentru priimire, facura disputamile cele mai eficace si mai preventorile in acesta privinta.

Schimbarea ministrilor si a sistemei in Austria.
(Din Hist. polit. Blätter, III Heft, 1 Aug.)

Cum se scie, autorulu intelectualu alu acestei idee n'a fostu Schmerling, ci Consiliarulu Perthaler, reposat in Martiu 1862. Si nu Schmerling trecea de adeveratulu capu spiritualu alu partitului germano-centralisticu, ci presiedintele Consiliului de statu Baronulu de Lichtenfels, unu Iosefineanu *) vechiu

*) Cu acestu nume se insemneaza barbatii, cari consumau cu ideile liberali si germanisatorie ale Imperatului Iosifu II. Trad.)

Chiaru acea unitate a imperiului, pentru care constituțiunea de Fauru se laudă și se fălia a fi garantă cea mai tare.— acea unitate a imperiului, dicu, căută a se jertfi pentru că sa se arunce preste capu fără rezerva Austrii in avanturile politice germane de Trias.

Déca totusi acést'a eră marca schimbare ce cugetă a face Schmerling: atunci caușa germană pentru Magiari librali eră mobilulu celu mai energetic. Căci cu cătu Austrii eră sa se deă mai afundu in incurcaturile reformelor Germaniei, cu atâtua mai multu i căptă eii a lasă pre Magiari dincöce de Lait'a a fi singuri eschisivu stăpâni in cas'a loru. Acést'a e o logica de politica sanatosa; și eata caușa cea adeverata, penruce liberalii Magiari suntu si au festu pururea de simțiinile germanismului celui mare. Opusii chiaru diametrice stau in privint'a acést'a Slavii si anume Boemii și Cechii; ei in consecintia stau pre partea celor ce voru o Germania mica. Slavii voru, că Austrii sa se retraga intru sine, că sa impedece baneuerot'ia finantelor sale, și că sa pôta si drépta de o potriva cătra töte naționalitățile sale. Ei se temu de egemonia Austriei in Germania, căci ei sciu bine, ca acea egemonia nu va sa dica altă, decât pe deoparte centralizatiunea burocratica dincolo de Lait'a, de alta parte suprematia naționala, a Magiarilor dincöce cu daun'a egalei indreptatiri a tolurilor celorulalte naționalități din imperiu. Ei tindu la unitatea solidară a imperatiei in formă federatiunei si i arata Austriei in perspectiva Ostulu, că cîmpu de activitate a missiunei eii politice, Ostulu dicu, pecandu dualistii Magiari, se opintescu in incurcă diumetatea germană a imperatiei din töte poterile intru incurcaturile nedescurcate ale Germaniei, incătu si pâna acum s'au radicatu voci din partea Magiarilor că acestea: Ungarii și la trebuintia trebuie sa ajute a cucerii și imperiul germanu pentru Austrii, penru că in cas'a sa ei sa fia cu atâtua mai liberi de töta influența Germanilor. *)

Cum se vede, liberalii magiari suntu nisice antipodi forte corecti ai Duii de Bismarck, asiă de corecti precum numai si potu pofti omenii la noi in staturile germane medii. Dualismulu parlamentariu, ce lu reprezentăza ei, oferira Ministrului cadiutu puncte de impreunare forte atragatorie. Federalistii din parte-le este adeveratu ca nu voru sa stramute centrulu de gheutate alu Austriei in Bud'a, ci ei aru dorî a-lu consolidă cătu se pote de tare de aci inainte in Vienn'a; insa ei aru lasă in fluințele prussiane in Germania mai mare spatiu de jocu, marginindu prn Austrii mai multu la sine si ocupandu-o in cas'a eii. La acést'a s'a gandită organulu loru, candu a disu forte nimeritu: „Ca retragerea lui Schmerling este caderea unui ministeriu germanu—mare si incepitulu unui Ministeriu austriacu.“

Ne-amu ocupatu multu cu cercetarea asupr'a intențiunilor celor din urma ale Duii de Schmerling. Acést'a amu facut'o, căci altu mediu mai bunu nu e decât acesta reprimire, penru că sa potemu vedé cu ochi chiari in venitoriu noilor ministri. Ei voru ave din capulu locului a se luptă cu cele mai mari greutăți in privint'a cestiuniei de constituție, de-si acést'a, pe lângă starea cea jînica a finantelor, au ajunsu a fi mai numai o afacere de a dôu'a mâna. Nice Austrii preste totu nici vre-un'a din părțile eii in venitoriu nu mai pote si făra constituție, — acést'a este fructul necrecatoriu al celor patru ani din urma. Ma nu e numai o singura alegere intre absolutismu si o constituție liberală, cum crede mortisii partitulu germanu liberalu, si istoria ministerului Schmerling numai atât'a a demonstrat cu certitudine deplina, că cu ideele de constituție de pâna acum nu mai va sa mărgă de locu. Si apoi ce va fi atunci?

Schimbarea ministrilor prim'a vîst'a omenii o declară că o urmare a caletoriei ultime a Imperatului la Pest'a si că o victoria a Magiarielor. Déca acést'a aru fi asiă, atunci ministeriul celu nou aru trebuit sa execuze voi'a ultima a vechiului ministeriu si sa realizeze cugetele rezervate ale Duii Schmerling insusi, adeca dualismulu parlamentariu. Cetă putin acést'a aru fi atunci jumetate din victoria a partitului germanu liberalu, séu, cum se exprima fîoa boemica, a partitului germanu celui mare. Dar ministrulu ungurescu, Georgiu de Majláth, pâna acum nu se numeră intre liberalii magiari, nici nu se socoteă intre vechii conservativi aliați cu partitulu lui Deák; elu ocupă o pusețiune de totu aparte si prin renunt'a cuventare, ce o tinuse la 21 Augustu 1861 in tabă magnatilor in Pest'a pentru Imperatulu si diplom'a de Octobre, s'a qualificat pre sine că reprezentantul alu uniunii reali a Ungariei cu tierile creditorie. Cătra acestea Conteles Belcredi din Moravi'a se privesce că unu barbatu de statu, carele in contielegere cu Domnulu de Mailatu, sa deă nou lui Gubernu nume si colore. Dar Conteles Belcredi este inclinat spre fe-

*) Asiă dice o corespondință demna de însemnatu in Kreuzzettung dñ 1 iuniu 1865.

acest'a de prim'a probă si cu atât'a influența, incătu omenii priviau pre Ministrul Schmerling că pre unu protegiatul alu lui. Cu totu dreptulu dar s'a luat de o ponderosa simptoma, candu Lichtenfels si-depuse oficiul nemediatu inaintea retragerei Ministrului si dupa o scena necajicioasa in curtea de sus. Este natur'a clotianului (ratanului), că sa parasescă naea, ce se cufunda. Pote-ca Lichtenfels, mai multu si decâtua insusi Schmerling, pâna la fine a stătutu protectorulu constituționei de fauru in semnificația eii cea originala. Ce sta, este, ca Schmerling constituționea sea pela inceputu defelul n'a fostu intieles'o că o fapta dujmanosa contr'a Magiarismului. Ci cu totuluitotu dincontra elu o privia aceeași că o concessiune insmnata, ce nesmintit uva castigă partitulu liberalu alu Ungariei. Intr'acestu sensu, cum ne spune brosiur'a „Drei Jahre Verfassungsstreit von einem Ungar“, dñ Noembre 1864, a negoziatul densulu mai nainte cu multu zelu cu Conteles Szecseny si Baronulu Vay; Schmerling se numeră peatunci intre cei antaiu, cari erau amici si consumtiau cu magiarii in privint'a dreptului si nu era de felu contrariu loru, cum a festu Lichtenfels si cum acést'a se aratase inca in Senatul umultit.

Acést'a privire de dreptu alu Magiarilor in cursulu temporului s'au consolidat astfel, ca nici partitulu vechilor conservativi, nice alu liberalilor conservativi (Szesén-Vay) nu mai esistă de felu in Ungaria. Tote devenindu necredințiose, trecu la liberalismul lui Deák, pre care nu-lu poti cu nimic'a altu ceva impacă fără numai cu dumatismul si caju unu nea personala. Ungaria separata de ceealalta Monarchia, cu ministeriul seu, cu parlamentul seu, intr'o centralizatiune de statu, la care Domnitorul comunu va trebui apoi sa mai adauge si partes anexa, adeca, Croal'a, Savoni'a si Ardélulu, — acést'a aru si conditio sine qua non a inviorei. Déca apoi dincolo de Lait'a celelalte tieri s'aru bagă intr'o constituire paralela, adeca intr'o caldare centralistica parlamentaria, subt suprematia germană, atunci Magiarii in acést'a aru vedé numai o sprijona si o fortificare a suprematiei loru naționali dincöce de Lait'a.

Dar Domnulu de Schmerling, déca a priimutu si incătu a priimutu aceste idei, a mai avutu la acést'a inca si altu motivu specialu forte intelitoriu; numai dupa ce se va essamină mai de aproape acest'a, se revarsa töta lumin'a preste inordările presentului. Eu vorbescu despre reporturile Austriei cătra Germania, scurtu despre cestiu nea germana, carea stă in relatiune mai strinsa si in actiune mai imprumutata cu cestiunea de constituție a Austriei, decâtua si-au fostu intipuitu din nenorocire omenii.

Nu e indoiela si se vedese de sine, ca constituționea din 26 Februarie au stătutu in antitesa ne'preunabila cu töle programele de Germania-mare si de germania-mare ale ministrului de statu insusi. Si ore sa nu fia fostu tocmai cereustarea acést'a, ce i-a recomandat lui cu totu dinadinsulu din capulu locului pretentiuile partitului ungaru liberalu, dupace se cunoscă, ca program'a lui Deák, nu mai e vorba, se invioiesce cu töte proiectele de reforma a confederatiunei germane cu multu mai bine decâtua Diplom'a de Octobre si constituționea de fauru impreuna luate? Ean cugetati numai: déca töta Austrii e centralizata sub parlamentu universalu, cum lu cere 26 fauru, atunci Austrii cea germana cum sa mai formeze eaanca si o parte intreginta a parlamentului din Frankfurt? E cu nepotintia. Acést'a aru si o facere a turnului Vavilonului, unu monstru in dreptulu de statu! Noi amu afirmatu acést'a inca de pe atunci, candu omenii in Vien'a se opintau forte cu proiectulu delegatilor si apoi cu actulu de reforma. Acum s'a descoperit, ca D. de Schmerling sa fia fostu cam totu de parerea ast'a. Ci elu a lasatu in calea loru experientele Francfurtei manate din alta parte, bine sciindu, ca din töta tréb'a nu va esf nimic'a. Eara incătu pentru frusele sele, elu a capetatu atunci ce ia trebuitu, o amanare adeca a causei germane pâna la tempulu, candu va fi ajunsu cu cestiunea constituționei Austriace la unu scopu mai favorabilu. Ma ce fatia era sa aiba acestu scopu? Care altă, fără numai aceea ce aru si semenatu că ou cu ou cu vointia liberalilor magiari. Atunci si numai atunci Austrii cu jumetatea sea cea germana aru si stătutu cătra proiectele din Frankfurt chiaru asiă că si monarchia prussiana centralista sub parlamentul din Berlinu, nice mai bine si nice mai reu; si ministrul din Vienn'a aru si lovitură dăoue musce cu o lovitura; elu aru si indestulatul liberalismului germanu celu mare la noi, *) si elu totudeodata aru si multiamitut si pre liberali.

Trebue sa o marturisim, ca ide'a avea unu ce lipiciosu, unu ce atragatoriu in sine. Dar vedi bine, ca acést'a costă pretul unității imperiului cu töte concecintiele acestei perderi.

*) Germanii in staturile medie. Trad.

deralismu, și acăsta direcție este compatibilă cu ideea unui reali a Ungariei; cu magiarismulu liberalu insa tocmai astă nu se lovesce că și focul cu ap'a.

Acum deca acești doi ministri voru astă impreuna unu mediu terminus de suferit, numai atunci apoi se nasce întrebarea: ca cum se voru intielege ei atâtă cu Germanii liberați, cari intre tōte cercuștările voru trebui să nisuiescă au presle totu său pe jumetate spre centralizare parlamentară burocratică; cătu și cu liberalismulu magiaru, ce voiesce dualismulu, și nu voiesce a cede o mai estinsă lucrare comună a celor două adunări generali ale imperiului (Vienn'a-Pest'a), decâtă, acea a lui Deák „din casu in casu“. Că în trăcatu și disu: intr'acăstă n'aru jăcă decâtă numai umbră unei uniuni reale; căci diet'a ungurăscă nunumai ca aru detiermari cu totă independentia „casulu eventualu“, ci aceea inca n'aru lasă pe reprezentanții sei în Vienn'a să voteze altmîntrelea, decâtă numai dupre instrucțiunile sale.

In realitate insa folosulu situației nu e nici pentru partitul germanu, nici pentru celu magiaru, ci în partea cea mai mare pentru partitul federalisticu. Deocamdata federalistilor le vine fōrte bine, ca a cadiut totalu inimicul celu mai de frunte alu seu — partitul germanu liberalu. Liberalismulu magiaru inca nu s-a facut prob'a să, dar, liberalismulu germanu și-a facut'o, și preste totă acceptarea a tinut'o fōrte ren. Patru dragi de ani a tandalită elu cu experiente constituționali, fără a o duce mai departe decâtă numai pâna la o ficiune ticaloșă de dreptu, și intr'acești patru ani scumpi de pace in Austria nimic'a nu s'a facut mai bine, decâtă amu poté dice ca totu mai reu, incătu in fine i vine omului sa creă, ca și totă binecuvantarea lui Ddieu s'a dusu dela imperatia. Aduceti-ve aminte numai de ingamfatele și laudaciōsele promisiuni, ce partitul le legase de constituționea sea chiaru in privința finanțială și economică, și acum facetă asemenea cu tiér'a cea supta, saracita și nesolvivera. Creditulu s'a dusu, imprumutele nu mai voru sa mărgă; dările nu se potu scôte, poporul nu le mai pote plati; restantele se gramadescu de spariatu, și execuțiunile inca nu mai aducu nimic'a in vîstieriu, căci lipsescu cumpătorii; banii in natura s'ascundu și peru pe la sate și dările de consumație scadu cu sutele de mii chiaru și printări, căci capacitatea de consumație se imputinăză vediendu cu ochii. Se vorbesce fără săfă de o bancurotia de statu, dar amenintia unu reu inca și mai mare — amenintia bancurotă a poporului.

Intre atari cercuștări maiestria liberalismului și a burocratismului s'a sfersit! (Capetulu urmează.)

Din călătoria P. S. S. Episcopului Aradului către Sabiu.

Din cercul Muresului 10/8 1865.

Incunoscîntati, că Il. S. D. Episcopu aradanu Joi la 5 ore d. m. va sosî la Totu-Varadi'a, faim'a acăstă imbucurătore, că unu farmecu electricu, cerculandu prin inimile noastre, la 3 ore d. m. ne vedîramu intruniti la Totu-Varadi'a 13 Preoti, și mai bine de 60 de Judi, Jurati comunalu, și alti alesi ai poporului din partea Banatului, in vestniute serbatoresci imbracati, inaintea căror'a facendu-se propunerea preparațiunilor necesarie, că sa fia I. Sea intempiat din partea banatienilor cu o cuventare acomodata impregnărărilor de fată, sărtea cadiu cu vointia toturor pe Preotulu celu mai bătrân dintre cei de fată, Parteniu Grăiescu, Parochulu din Capolnasiu, că sa fia organu alu manifestațiunilor toturor de comunu simili; și astă cu inim'a ardienda de doru se acceptă sosirea Il. Sea, carele intre 5—6 ore ajunse in mijlocul nostru, petrecutu intre calareti, și bubuitulu treasurilera, descalecandu din naintea Bisericei, dupa indatinatele rogaciuni, bine cuventă poporul sub cerime, cu toti Preotii imbracati lu petreceram la cortelulu destinat I. Sea, in cas'a D. Prot. Iosifu Belesiu, surprinsi și de acea placuta bucuria, ca pote fi cerculu nostru deplinu representat, ea venise și prea on. nostru D. Protopopu Ioann Tiaranu alu Lipovei, insotindu pre Il. Sea.

Astă Il. Sea, dupa descalecare in cortelulu destinat, esă in ambitulu casei, și vediendu atâtă poporul adunat, se pogori josu in mijlocul nostru, unde preotulu menșunat rostă urmatorea cuventare de binevenire.

Ilustrissime și Inaltu Preasantite D. Episcopu! Domnule noue gratiotissime! Inalt'a Diploma a M. Sele c. r. gloriosului nostru Imperator și Rege Apostolicu Franciscu Iosifu I. din 8 Iuliu a. c., venindu-ne in cunoștință, au umplutu inimile noastre de bucuria nemarginata; căci Domnedieul parintilor noștri nu ne-au datu uităriei, ci dupa inalt'a indurarea sea, cautandu la suferintele noastre cele indelungate, și-au adus aminte de noi Domnului, și au binevoitul intru grăta sea preinaltă a ne felicită, că sa ajungem, nunumai plinirea dorinție-

loru comună, ci și a fi sub cărmă cea inteleptă a unui bravu anteluptatorul aln causei noastre, a unui adeverat Archipastorius, carele dupa cuventul Domnului și rescumperatorului lumii nu că pastoriulu celu naimit, carele vediendu lupulu venindu lasa oile și fugă, ci că pastoriulu celu adeverat, carele suflul să pună pentru oile sale.

Căci, Il. si In. P. S. Domnule! cu incordata atențune și imbucurătore observație, de 10 ani incóce amu urmarit toti pasii cei energiosi ai Il. Tale; indrasnel'a cea ferbinte, ne-pregetat'a obosel'a și suferintele fisice și morale, ce ai sacrificat pentru cauza națiunii române, nu numai in cause ponderoșe națiunale, ci in cea mai scumpă preste totă, in cauza Ierarchiei noastre române, a cărei ostilitate inca la an. 1812 s'a inceputu prin nemoritorul eruditu Românu Moise Nicora, cu bravii și demnii de amintire și suvenire DD. Protopopi români: Georgieviciu alu Temisoarei, Chiriloviciu alu Vilagosiului, Tomiciu alu Caransebesiului, Atanasieviciu alu Lugosiului și alti demni de suvenire, precum și D. Professori Preparandiali din Aradu, cari că nisice eroi bravi, de-să intr'o cauza drăpa, dupa vitregitatea templilor, pe câmpul ostilității remasera viptim'a intrigilor; și noi astăzi, cu bucuria secerămu, dupa cuventul Domnului, unde nu ne-amu ostenit.

Nu potem trece cu vederea inaltul meritul, ce Il. Ta l'ai castigat in acăsta ostilitate, vediendu-Te in mijlocul nostru că invingatoru re'ntorsu și incununat cu laurulu eroismului. Si acăstă Ti-o spunem dupa insasi inalt'a expresiune a Esc. Sele D. Archiepiscopu și Metropolitul alu nostru Andreiu Baronu de S i a g u n ' a, cu mai multe ocasiuni frostăta, și mai alesu inaintea demnitărilor D. Deputati români in Congressulu de Carloviciu in iern'a anului acestui'a, cumca redobandirea, renascerea Ierarchiei noastre, și reinviarea Mitropoliei române, in parte mare și essentiala Il. Sale avem de a multiam.

Si, cu adeverat, I. Domnule! din cause considerabile, dupa mintea cea sanctoșă, nici n'a potutu fi altmîntrea. Căci de-să scim, și suntemu deplinu convinsi, despre meritul celu mare și exemplariu, zelulu apostolescu alu Esc. Sele D. Archiepiscopu și Metropolitul alu nostru Andreiu Br. de S i a g u n ' a, și a mai multor demni barbati de incredere ai Românilor, insa dupa stipulațiunile Inaltului Rescriptu Declaratioru Excellentiei Sele că Episcopu alu Transsilvaniei, neavandu dreptulu resiederei sinodali in Carloviciu, fiindu-le gur'a și mâinile legate, le era preste potinția sa aduca cauza Ierarchiei noastre române pre tapetulu desbaterilor sinodali. Deci numai unulu Il. Tă ai ayutu dreptulu resiederei și totdeodata și o inima indrasneatia, și unu zelu eroicu, a urcă pe masă consultatiunilor sinodali liniile principale de independentia Ierarchiei noastre române. Si astă și cu impreuna lucrarea celor alți barbati de incredere ai nostri puserati inceputulu unei epoci solidarie pentru noi; și Domnedie, preabunul Domnedie, dupa esprimarea S. Scripturi la profetul Danielu, in ale cărui mâni sta sărtea toturor poporului, cuventul dreptății, ce l'ati prononciat cu totii, l'a pusu in inim'a cea parintescă a dreptului nostru monarchu preabunului Imperator și Rege apostolicu, Franciscu Iosifu I., pre carele Domnedie să-lu traiasca la multi ani . . .

Si astă noi astăzi prin energioșa și gratiotism'a bună vointia a Il. Tale, precum și a celor alți barbati de incredere ai Românilor, ne vedem deplinu indreptățiti, in vechile noastre drepturi bisericcesci, ereditate dela stramossi nostri, dupa usanța canonelor și Bisericei noastre orientale.

Dreptu aceea: Ilustr. I. P. D. Episcopu! audiendu plăcut'a veste, ca Domnedie Te aduce prin părțile noastre aceste subcodrene, călătorindu intr'o missiune ponderoșă, și nu mai puținu interesante și pentru noi, că impreuna cu Esc. Sele D. Archiepiscopu și Metropolitul alu nostru, su ordinati și consiliști pre nou alesulu Episcopu român alu Caransebesiului, unu documentu acestă ponderosu pentru noi, ca prax'a canonelor noastre bisericcesci, a Ierarchiei noastre române cei fundați sinodicesc inca depre tempulu barbașilor apostolesci, prin acăstă, reluandu inceputulu, se pune in activitate.

Deci și noi cei din partea Banatului, că reprezentanti ai Cercului Muresianu din Comitatul Crasiovei, Protop. Lipovei, preotii și alesii poporului, — in fruntea căror'a figură și S. D. Jude călătorul Stefanu Autonescu, — amu alergat, cu unu susțe și cu o inima, că sa intempiam inaltu Ven. persoana a Ilustr. Tale, și sa descoperim simțiemintele noastre de bucurie, care de multu le nutrimu în inimeli noastre, și acum ni s'a datu norocos'a pentru noi ocasiune, de a le substerne cu umilitia inaltu ven. persoane a Il. Tale, in semnu de recunoștință și multiamită, că unu tributu de onore și supunere, totdeodata esprimendu și acea nemarginata bucurie, ce ne-a surprinsu, mandri și falosi tinendu-ne ca amu ajunsu sub intelept'a cărmă archipastoreșca a celui mai zelosu Archiereu, și

martoru alu causei nôstre ieratice , carele că unu intieleptu, din greutatea ostilității, ce ai avutu și portat cu abnegație de sine, vei scî amesură greutatea suferintelor nôstre, ce amu portat.

Priimesce dela noi cu archipastorésca și parintésca gracia, simtiemetele de bucuria că unu tributu de onore și supunere fiésca ! Câci miseri suntemu Dómne ! seraci suntemu Dómne ! nu avemu cuvinte, că sa esprimâmu simtiemintele animitoru nôstre, ci că să mierea eea din poporu candu cuventă D. nostru Isusu Christosu strigâmu : Fericite pântecete, care Te-a portat, și tîtiele ce ai suptu ! Câci cu pietate ne aducem aminte de multu venerandii parinti, ce ai avutu, cari sciura asiă de bine plantă in peptulu Il. Tale o inima atâtă de nobila, o inima atâtă de sacra, o inima plina de amore creslina și nașinala.

Priimesce dela noi supus'a, și umilit'a onore, cu carea prinsarutarea dreptei ne recomandâmu, cu aplecaciune și umiliția rogâmu, ca din gral'a archipastorésca sa ne promiti prim'a binecuventare româna dela nnu Archiereu, primulu român, care noi o nesuimus că fii ai poporului român.

Eara noi că preoti, intr'unu tonu rostumu cuvintele din Liturgieriu nôstru, care totudeodata suntu și expresiune adeverata, purceasa din adencul inimilor nôstre: Adu-ți aminte, Dómne ! de Archiereulu nostru Procopiu, pre carele daruiesce-lu S. S. Tale biserici, in pace intregu, onoratu, sanatosu, intru lungime de dile, dreptu indreptandu cuventulu adeverului Teu.

Asemenea dimpreuna cu toti strigâmu din adunculu susțului nostru , că Domnulu poterilor sa tîna, sa pazescă sanatosu și cu dile indelungate pre parintele toturor poporelor, isvorulu bucuriei nôstre de astadi, dela carele ne vine tota bunatatea și dreptatea ; sa traiescă Maiest. Sea preabunulu nostru Imperatu și Rege F r a n c i s c u I o s i f u I. la multi ani ! Domnulu Domnedieulu poterilor sa tîna, sa pazescă sanatosu, intru dile indelungate pre Escentia Sea P. S. D. Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de S i a g u n ' a la multi ani ! și Domnedieulu poterilor, și pre Ilustr. Ta sa Te tîna, sa te pazescă sanatosu intru lungime de dile, spre bucuria nôstra atoturor, că sa ajungi sa te indulcesci și de fructele cele adeverate resadite prin neobositulu zelul apostolicu; Domnedieulu poterilor sa Te traiescă, intru multi ani, spre multi ani, la multi ani ! Aminu. (Capetulu urmăza.)

S a b i u in 21 Augustu. P S. Sea P. Episcopu alu Caransebesiului Ioann Popasu, precum audim, va pleca mâne din Sabiu și va calatorî pela Hatieg la Caransebesiu. Domnedieu sa lu pôrte in pace și sa lu duca intregu și sanatosu in sinulu diecesei multu doișe de Archipastorulu seu ! — Dlu Canonie din Oradea-mare, Dr. Ioann Vancea, este denumit Episcopu gr. cat. la Gherla. —

Din Fogarasia in 3 Augustu 1865. Sî panacandu voi poté afă pre scornitorii cu date sigure, că sa potu purcede incontr'a loru dupa §§-ii legi penali, amu aflatu in interesulu adeverului și alu dreptăției a incunoscintia pe onoratul publicu, cumca tôte acele vorbe, ce s'au scornit in contra-mi, fiindu eu inca la Vienn'a — cumca adeca eu asiu fi furat acolo niscari lucruri suntu minciuni góle, suntu calumnii și elevete cu totulu neadeverate, infernali și malitiose.

Deci pe scornitorii acelor'a i dechiaru înaintea lumei de omeni de nimic'a, infami, slabî și malitiosi.

Ioanne B. de Lemény.

Principalele române unite.

Despre rescôl'a din 3/15 Augustu citim in „Tromp. Carp.”;

Guvernulu de mai multu tempu dejă aveă sciuntia despre culpabile uneltiri, ce se petreceau in mai multe locuri din capitala. In unele, mai cu osebire, acei ce cauta rescôl'a, adeca periclitarea existintiei națiunei, aflara de vre-unu cătu-va tempu unu locu de intalnire și de conspiratiune, fără complemente. Guvernulu scia și acceptă, siguru de bunulu simtui alu patrioticilor cetățeni, siguru de a poté mantiné ordinea, fără a alergă la nici unu mijloc de repressiune. Acesta calma portare a guvernului, dandu indrasnăla resculatorilor, cari incepura a intrebuintia chiaru și publicitatea pentru a inlesni realizarea scopului loru. Asia D. I. Brateanu, cu döue dile înaintea evenimentului, adresă, prin dinarulu „Sentinela” o epistola către D. Prefectu alu Politiei, in care insinuatui, pe cătu culpabili pe atâtă și sumetie, aveau de scopu pretentiosu a slabî in impiegati și armata devotamentulu loru cătra patria și tronu. Guvernulu cu tôte ca hotartu a dă probe de cea mai mare răbdare, nu potu dupa informatiunile ce priimise, sa nu ordone arăstarea Duii Bratianu in sér'a de Luni. Cu tôte acestea, Marti pe la 10 ore dimineti'a, diferite grupe, armate cu ciomege și arme se ivira, de odata, pe mai multe locuri ale capitelei, stricandu geamuri, isbindu in usi, luandu pe toti căti

intalneau, in mijlocul loru și silindu-i a merge cu densii. In otelulu primariei, totu fu stricat, resturnat, archivele svarlite pe ferestre; preste o jumetate de óra politia și gendarmeria incepù a-i urmarî; vediendo-se luati de aprope, resculatorii se retrasera spre piati'a săntului Antonu, și luara dispozituni a pune improvvise armata. Guvernulu, insciintiatu de acesta miscare, dedu ordinu că armat'a sa mărgă in ajutorulu politiei; Consiliulu de ministri se declară in permanentia și se instală la Ministeriulu de Resbelu la vre-o căte-va mie de pasi de teatru , unde deplorabil'a drama aveă a-si desfasură triplete sele peripeție.

Domnulu Siefu alu politiei, insotit de unu darabanciu și urmat de o compania din regimentulu alu 7-lea și de unu escadrone de lancieri se infisă inaintea resculatorilor: la a trei'a somatia ei respunsera prin pietre și glontie; atunci D. Siefu se retrase, fără a fi lovitur, din norocire, și adresandu-se către Siefulu companiei, lu invită a-si face detori'a, focul incepù, prin focu de intimidare , puscile descarcandu-se in aeru.

In vremea acesta, Consiliulu se tineă, in Ministeriulu de resbelu, in o camera ce da spre strada, deplorandu asprimea measurelor ce era chiamati a intrebuintia, insa hotarită a face, ca ori ce pretiu, că ordinulu legal sa triumfe, prin repunerea energica și neintardită a inimicilor tieri. Domnulu Ministrul de resbelu era pe peronu, priindu novele, și dandu ordine; ordonantie pornia și sosiau in totu minutulu. D. Generalu Florescu, calare, intoverasită de Co'nelulu Lupascu și de Comandantele trupelor, a asistat in persona la asediarea ostrei, in satia utilielor ce conducea pe piati'a S. Antonu. Eara la 1 óra dupa amédia-dî, și lupta urmă inca. Regimentulu alu 7-lea, o sectia a Artilleriei și döue escadrone de lancieri, dupa mai multe somasuni facute de către comandantul loru, vediendo ca improvvisea nu incéta, fura chiamati a inaintă. Resculatorii strinsi din lôte părțile incepura a intră prin casele din jurulă pieleci și a trage de acolo asupr'a trupelor. Pela döue ore parte din raniti și princi erau adusi in curtea Ministeriului și de acolo speduiti la Malmesonu; pe la trei ore ultimii restauratori erau princi și ordinulu se afă restabilitu.

Jun'a nôstra armata a fostu admirabile de sânge rece, energie și umanitate la acea impregiurare. Nici unu escesu ; nici unu spiritu de resbunare pentru acei pe cari i prisese séu cu armele in mâna séu ca trasese asupr'a loru; umana și brava totodata, cum se cuvine că adeverat'a potere sa fia, portarea armatei in acea dî, va remané in ochii tutoru Românilor ce tinu la tiér'a loru, unu titlu mai multu de iubire și de stima.

Principele Cuz'a alergandu din Vienn'a prin Galif'a și Bucovina, in 14 Augustu sosì la mosia sea Ruginós'a in Moldavi'a, unde reodichnă căte-va dile de strapatiele drumului, și apoi va merge in capitala. —

Prospectu politicu.

Conveniunea de Gastein intre Austri'a și Prussi'a urmează a se desbată din cele mai felurite puncte de vedere. Cu cătu insa acum conveniunea ne e mai cunoscută in intregitatea sea, cu atât'a mai multu ne convingem, ca acesta conveniune este unu nou avantajiu pentru Prussi'a. Punctele principale, dupacum espuseram inca in nrulu 64, suntu: Ca Austri'a remâne domnitore in Holstein (partea mai mica), Prussi'a in Sahleswig (partea neasemenatul mai mare) ; dar si in Holstein Prussi'a va avea dreptulu de a trage drumuri pentru armata și unu firu telegraficu, a intărî fortulu din Kiel , a tîne trupe in Rendsburg, unde comand'a se schimba din anu in anu intre ea și Austri'a. Pentru ducatulu Lauenburg, ce se cede cu totulu Prussiei, Austri'a priimesce din partea eii despagubire de $2\frac{1}{2}$ milioane taleri prusseschi in argintu. —

Concursu.

Devenindu vacanta statuine de Inventatoriu din Comuna Mohu , cu aceea este impreunatu unu salariu anuale de 110 f. v. a. din cass'a alodiala comunala, cuartiru naturele proveditu cu tinda, și o camara și cinci stangini de lemn de focu, pentru ocuparea acelei statiuni, se deschide prin acesta Concursu, pâna la 1 Septembrie a. c.

Competitorii au a-si indreptă cererile cu mâna propria scrisa și dupa lege timbrate la subsrisulu, documentandu:

1. ca suntu de religia gr. res.
2. ca suntu Clerici, și pedagogi absoluti ;
3. ca suntu Cantareti bisericesci bine deprinsi ;
4. ca suntu in privint'a morala și politic'a nepatati și
5. ca, casatoriti fiindu, traiescu cu soțile loru, in fric'a lui Domnedie.

Sabiul 13 Augustu 1865.

Ioann Panoviciu, Protopopu
gr. res. alu tract. Sabiului II. și
Inspectoru Scol. district.